

podoba je sprožila celo vrsto interdisciplinarnih raziskav, pri katerih so sodelovali antropologi, etnologi, folkloristi, sociologi, psihologi, geografi, lingvisti in arheologi, združeni v „League for the Study of Human Affairs.“ Ta ustanova še obstaja in vsako leto izdaja monografije o različnih pokrajinah in krajih Japonske. Etнологи se takim projektom pridružujejo tudi iz finančnih in jezikovnih razlogov.

V povojnem obdobju pa japonska etnologija ne nastopa le v interdisciplinarnih raziskavah, temveč se v svojih okvirih posveča predvsem „japonskim študijam“, pa tudi preučevanju nejaponskih kultur in ljudstev.

V okviru „japonskih študij“ izstopa predvsem preučevanje etnogeneze Japoncev (historična etnologija), socialne strukture, veliko pa je tudi psihološko-kulturoloških raziskav in raziskav etnične skupine Ainu na Hokkaidu.

Historična etnologija ima iz preteklosti na voljo nekaj študij, ki so močno zaznamovane z vplivom dunajske kulturnozgodovinske šole (teorija o petih kulturnih plašterih na japonskem otočju), in bogato gradivo arheoloških, lingvističnih, zgodovinskih primerjalnih študij, pa tudi obilico etnografskega gradiva (primerjalne študije običajev, verovanja, mitologije pri sosednjih ljudstvih). Osnovni cilj je sistematizirati, kritično oceniti te prispevke in na njihovi osnovi rekonstruirati etnogenezo Japoncev, ki predstavlja središčno temo japonske historične etnologije. Izsledki so pokazali, da se je japonska kultura oblikovala z mešanjem in akumulacijo več kot dveh kulturnih kompleksov različnega izvira (prepoznana sta celinski kulturni kompleks in avstronezijski kulturni kompleks). Še vedno pa ostaja nerazrešeno vprašanje, katere sestavine so dejansko temeljne za kontinuiteto japonske kulture. Zato je v zadnjem času vsa pozornost namenjena tipološki rekonstrukciji, se pravi tematskim študijam, različnim pokrajinskim variantam in „posebnim območjem“ zunaj Japonske. Tematsko so v ospredju moške združbe, sorodstvo, krvni tabu, socialna organizacija in načini pridelovanja riža. Še vedno pa ugotavljajo, da so taka izvajanja nepopolna zaradi pomanjkanja virov in premajhnega povezovanja z drugimi vedami, ki je skromno prav na področju historiografije.

Pri preučevanju socialne strukture gre predvsem za prevrednotenje že poznanih oblik organiziranosti in aktivnosti, ki so bile v preteklosti zabeležene kot običaji, folklor. To prevrednotenje poteka pod močnim sociološkim vplivom v smislu odnosa posameznih družbenih pojavov do socialne strukture. Osrednje teme so institucije, družina, dozoku kot sorodstvena in teritorialna skupnost, zakon—poroka in strukturalni vzorci podeželskih skupnosti. Rezultat preučevanj je potrjevanje dveh osnovnih struktur, ki kažeta hkrati na zgodovinski razvoj, dva različna načina proizvodnje materialnih dobrin.

Pod močnimi tujimi vplivi so psihološko-kulturološke raziskave. V predvojnem času je bil to predvsem germanski vpliv (Gestalt teorija, . . .), po vojni pa ameriška socialna psihologija, klinična psihologija, neofreudizem, množične komunikacije. Spoznavanje japonskega nacionalnega značaja je cilj takih preučevanj, metode pa so zelo različne, od psihoanalitskega pristopa do uporabe različnih psiholoških testov, anket o odzivanju in udeležnosti posameznikov v množični in tradicionalni kulturi, analiz mnenj, opazovanja. Ena med zanimivimi ugotovitvami je, da je za Japonce značilna „odvisnost“ oziroma „potreba po odvisnosti“ (dependency need) in da je ena izmed takih odvisnosti — odvisnost od staršev—ukoreninjena in institu-

cionalizirana v družbeni sistem. Psihološko—kulturološka preučevanja izstopajo še po eni sestavi, in sicer vključevanju mestnega prebivalstva v svoje raziskave, kar se šele v zadnjem času kaže tudi v preučevanju problemov akulturacije in urbanizacije.

Preučevanje Ainujev ima že 90 letno tradicijo, vendar so Japonce pri tem prehiteli evropski misijonarji (John Batchelor). Ainuje so nato preučili s fizično antropološkega, lingvističnega, etnografskega in religioznega vidika. Zbralo se je izredno veliko število tematskih študij in šele v 50. letih je izšla prva celotna podoba Ainujev v obliki monografij „The Ainu“ in „Joint Research on the Saru Ainu of Hokkaido“. Še vedno pa prevladujejo tematske monografije o njihovem sorodstvenem sistemu, teritorialnih skupnostih, položaju ženske, kulturi prednikov, . . .

Študij nejaponskih kultur ima tradicijo že v prejšnjem stoletju in je povezan s samim preučevanjem Japonske, njene poselitve, etnogeneze in kulturnim razvojem Japoncev oziroma s primerjalno sestavino historičnega preučevanja, pogosto pa tudi s političnimi interesi. Zato so bila raziskovanja vezana tematsko na tiste kulturne pojave, kjer je bilo pričakovati vzporednice z japonsko kulturo, in na njihovo povezanost in odvisnost. To velja predvsem za področje sosednjih azijskih celinskih dežel in otočij. Glede na možnosti so potekale tudi raziskave v Afriki in Ameriki.

Iz tega pregleda so torej razvidni osrednji interesi in naravnost japonskih etnologov. Zanimanje je tematsko usmerjeno na tista področja, ki so nekako „najbolj japonska“, ki hkrati predstavljajo vrednoto in samobitnost, ki jo je potrebno spoznavati in negovati. Zanimivo je predvsem to, da so prispevki t. i. „urbane etnologije“ izredno majhni glede na visok delež mestnega in v industriji in drugih dejavnostih zaposlenega prebivalstva, ki je morda najbolj značilno za sodobno Japonsko.

INGRID SLAVEC

RAZSTAVE

SREČANJE DVEH KULTUR

Razmišljanje ob razstavi „El Dorado“ — zlato iz Kolumbije, v muzeju Goričane, spomladi 1981. leta.

Slovenski etnografski muzej je v Goričanah pripravil razstavo zlatih in keramičnih izdelkov predšpanske

Kolumbije in predstavil še danes premalo znane indijanske kulture tega območja Južne Amerike. Razstavljeni predmeti predstavljajo neprecenljivo vrednost, ne spričo plemenite kovine, temveč zaradi enkratnosti etnografskega kakor tudi umetniškega sporočila. Prikazana je bila kultura, ki se je tekom stoletij razvijala na povsem svoj način in ki je bila v 16. st. zaradi španskega pohlepa po zlatu obsojena na propad. Nosilci te kulture so zaradi nemoči pred zavojevalci zapuščali svoje domove. Umikali so se na višje in manj dostopne andske planote. Danes živijo Indijanci, povsem izolirani od ostalega sveta so ohranili prvotne oblike verovanja, izgubili pa so stik z magično kovino, s katero so najlaže in najpogostejše izražali svoje versko čustvovanje. Predstavo o teh ljudeh in njihovih bivališčih je obiskovalec lahko dobil iz razstavljenih fotografij in prikazanih filmov.

Muzej je s svojimi razstavami vedno privlačen in si je pridobil krog stalnih obiskovalcev. Toda tolikšne množice kot ob omejeni razstavi se vanj običajno niso zgrinjale. Že prve dni je bilo videti, da bo obisk nenavadno velik, saj si je razstavo često ogledalo tudi čez tisoč ljudi dnevno. Med tednom so jo obiskovale številne osnovne in srednje šole iz cele Slovenije, razne mladinske in kulturno-prosvetne organizacije in nekateri delovni kolektivi. Individualnih gostov je bilo največ ob sobotah in nedeljah, pravi tako iz cele Slovenije. Lahko bi rekli, da so bile Goričane prav zaradi izrednega obiska priča nenavadnemu srečanju dveh kultur. Razstavljeni predmeti so našemu kulturnemu povprečju nemo govorili o posebni kulturi. To nenavadno in zanimivo razmerje na razstavi sem imel priložnost spremljati kot eden izmed vodičev, in menim, da mu je v prihodnosti potrebno posvetiti več pozornosti.

Če skušamo spremljati omenjeno srečanje kultur, moramo najprej odgovoriti na vprašanje, kaj pravzaprav je privabilo obiskovalce na to razstavo, kajti množičen obisk je najbolj živo pokazal naš odnos do predstavljene kulture.

Razstava je oživila legendo o El Doradu, ki je vznemirjala Evropo in pokazala, da je pojem o pravičljivi zakladih še vedno živ. Kadar govorimo o Južni Ameriki, se spomnimo na bajeslovna bogastva, ki so burila duhove Evrope že takoj po odkritju te celine. Spomnimo se na Špance in na njihov pohlep po zlatu, ki jih je stoletja gnal, da so odkrivali nove predele neznanih dežel. Toda Indijanci so kovino cenili čisto po svoje. Zanje je imela magično-religiozni pomen, ker so z njeno pomočjo — z raznimi oblikami in figurami — najlaže izražali čustva in kontaktirali z bogovi. To vrednotenje je takratna evropska kultura prezrla.

Razstava v Goričanih je pokazala, da se po tolikih stoletjih tudi pri nas odnos do zlate kovine ni bistveno spremenil in da je tudi med nami pohlep po zlatu še kako navzoč. S policijo močno zastražen grad, z varnostnimi napravami opremljeni razstavnih prostori, radovednost in morda občutek intelektualne ali kulturne avanture — vse to je zanimanje za razstavo še povečalo.

Morda je taka sodba preveč kritična, pa vendar... Zaradi množičnega obiska je pogosto prihajalo do težav, kako vse ljudi naenkrat popeljati skozi tesne razstavne prostore. Obiskovalcev, ki so si prišli ogledat „zlate zaklade“ je bilo večkrat toliko, da je v razstavnih prostorih nastala prevelika gneča. Zato je bilo potrebno

del obiskovalcev usmerjati v prostore stalne zbirke iz Kitajske. Čeprav jih je po tej zbirki popeljal vodič in so si jo lahko ogledali ob razlagi, jih večinoma ni pritegnila. Takoj so hoteli videti razstavo, zaradi katere so prišli: „Kje so ti zakladi? !“ „Kje imate zlato? !“ „Vstopnino smo plačali za El Dorado, stalno zbirko si lahko ogledamo kasneje.“ Opravičila organizatorjev in pojasnjevanje neprijetnega položaja, v katerem so se znašli tako oni kakor obiskovalci, so pri mnogih naletela na nerazumevanje. Nekateri so celo pričakovali, da bo lesk zlata zažarel takoj, ko bodo prestopili vhodni prag. „Kje imate tiste zlate stvari?“, so vprašali in odhiteli po hodniku, da sami odkrijejo dragocenosti. Toda v svoji vnemi so prezrli fotografije, ki so kot uvod v razstavo prikazovale današnje Indijance, potomcev predstavljenih kultur. Ko pa so našli pričakovani „zaklad“, so bili nemalo razočarani, ker razstavljena kovina ni zadostila njihovu pričakovanju in okusu. Fantazijska predstava o zlatu jih je vodila v prepričanje, da je cenjena in zlahka kovina mnogo lepša od prikazane, da ima bolj presunljiv in mnogo močnejši lesk kakor ta. Zato nas tihi in polglasni vzkliki razočaranja niti niso presenečali. „Saj to je navadna pločevina.“ „Saj se sploh nič ne sveti.“ „Te stvari nimajo nikakršne vrednosti.“ Nekateri obiskovalci so bili o tem tako prepričani, da so skušali z glasnimi pripombami in opazkami posredovati svoje „trdno znanje“ drugim, po njihovem mnenju manj razgledanim. Med njimi se je celo našel nekdo, ki je za primerjavo ponudil na ogled svoj prstan. „Čemu tolikšno zanimanje za ta pleh, ko se jasno vidi, da je moj prstan lepši in se bolje sveti“, se je čudil. Razočaranje se je pri mnogih nadaljevalo, ko so odkrili, da je čiste kovine na razstavi pravzaprav malo in da je mnogo več zlitin z drugimi kovinami. Množica takih oboževalcev zakladov se je brez posluha za izročilo, ki so ga predmeti posredovali, sprehajala po razstavnih prostorih. Več zanimanja so na razstavi pokazale ženske. Večinoma so uživale ob mojstrsko izoblikovanih okraskih in raznih obeskih in se pred najlepšimi primerki kar dolgo zadržale. Predstavljale so si, kako čudovito bi se podali njihovim oblekam, in se čudile izrednemu umetniškemu daru kolumbijskih staroselcev, ker so obeski še danes, po toliko stoletjih, videti moderni. Vprašanja, koliko karatno je zlato, kolikšno težo ima predstavljeno zlato v celoti in koliko „milijonov“ je ta material vreden, so bila številna. Odgovor, da imajo razstavljeni predmeti neprecenljivo simbolično vrednost, jih ni zadovoljil.

Omenili smo že fotografije, ki so kot uvod v razstavo prikazovale današnje potomce takratnih Indijancev. Tudi tu sta se srečali omenjeni kulturi. Slike so prikazovale značilne indijanske obraze, njihova domača opravila, stanovanjsko kulturo in najbližje življenjsko okolje. Nekateri obiskovalci so presenetili. Zdelo se jim je čudno in skoraj nedopustno, da na koncu dvajsetega stoletja ljudje še vedno živijo na tako primitiven način. Pred fotografijami so se zadržali iz sočutja do njihovega težkega življenja. Kritika se je nanašala na Kolumbijo, ki tem ljudem še vedno ni omogočila „lepšega življenja“. Nekateri so Indijance opazovali bolj „kritično“. Motila so jih njihova raztrgana oblačila in nehiigijena: „Kako zanikrni so!“ Bili so po tudi taki, ki so svoj pozdrav tuji kulturi izrazili z jedrnato opazko: „Ciganarija!“ Seveda so s to opazko jasno izrazili tudi svojo kulturo.

Obiskovalcev, ki so nerazumevanje predstavljene kulture izražali z glasnimi pripombami, je bilo pravzaprav

malo. To je bila peščica tistih, ki so nanjo gledali vzvišeno, jo zaničevali, niti malo pa se niso potrudili, da bi jo razumeli. Iz nevednosti so bili toliko prepričani o svoji pravilni presoji, da razstave niti niso mogli pravilno razumeti. Vsaka razlaga jim je bila odveč. Predstavljena kultura je kultura primitivcev, o primitivcih pa ni vredno zgubljati besed. Nič ni čudno, da so jih v muzejskih prostorih bolj zanimale varnostne naprave kot razstavljeni predmeti. Tak odnos za našo javnost pravzaprav ni nenavaden. Z zaničljivimi in zbadljivimi dovtipi, ki so bili namenjeni gostujoči kulturi, so obiskovalci izražali tudi nepravilen odnos do svojega kulturnega okolja in do etnične skupine Romov.

Tistim, ki so bili razočarani nad „slabo kovino“, so se pridružili še nekateri, ki novih, ne povsem jasnih vtisov z razstave niso mogli prilagoditi svojemu znanju o „Indijancih“. To znanje je večinoma prevzeto iz predstave o severnoameriških staroselcih, morda iz romanov Karla Maya, stripov in raznih filmov. Izrazi presenečenja in začudenja so to potrjevali. Da je bilo znanje o Indijancih podobno tudi pri osnovnošolcih in celo srednješolcih, ki so na razstavo prihajali organizirano, s svojimi mentorji, vsekakor ni pohvalno.

Razumljivo je, da si mnogi s takim znanjem na razstavi niso mogli pomagati in da jo je tak obiskovalec, ki ni sledil razlagi, zapustil razočaran. Toda za razložek od takih „poznavalcev“, je večina tujo kulturo želela spoznati in jo razumeti. Na različne načine so se trudili, da bi jo razumeli. Prav zaradi njih in zaradi želje po tovrstnem znanju moramo to znanje tudi posredovati. Če bi sledili njihovim željam, bi lahko govorili o uspešnosti razstave.

El Dorado je pokazal na tiste napake, ki so za tovrstne prireditve pravzaprav značilne. Kot način posredovanja kulturnega izročila so razstave bolj ali manj pomanjkljive. Slabosti pa se od prireditve do prireditve ponavljajo in so si podobne. Razstavljeni predmeti, simboli neke kulture, so v vitrinah postavljeni pred obiskovalca, ki naj si jih razlaga po svoje, kakor pač ve in zna. Pojasnitve ob posameznih predmetih so skope ali pa jih sploh ni. Često se dogaja, da so ob eksponatih samo številke, pojasnila pa mora obiskovalec poiskati v katalogu. Tako so mnogi prisiljeni, da se potem, ko so že v razstavnih prostorih, vrnejo k blagajni in si kupijo katalog — „navodilo za uporabo razstave“. Ker je običajno tudi v „navodilih“ pod ustrezno številko pripisano suhoparno ime predmeta, včasih samo znanstveni izraz, jim katalog prikazanih predmetov ne more dovolj dobro predstaviti. Zato so lahko razlage željni obiskovalci upravičeno nezadovoljni.

Katalog na naši razstavi je bil reprezentančen in opremljen z barvnimi fotografijami nekaterih razstavljenih predmetov. Na nekaj straneh je bila opisana zgodovina Kolumbije in zgodovina španskih osvajanj te dežele. Dokaj natančno so bile razložene tudi tehnike obdelave zlate kovine in njenih zlitin. Toda obiskovalcem vseeno ni mogel predstaviti razstavljenih predmetov. Ni jim mogel posredovati bistva — njihove vsebine. Zastekljeni simboli kulture so molčali. Zanimive in čudne oblike, dragocen material — toda kaj vse to predstavlja, kdo, zakaj in kako je te predmete uporabljal, na to si obiskovalci sami niso znali odgovoriti. Tudi katalog jim ni dal pravega odgovora.

Pomanjkljivosti so organizatorji delno odpravili tako, da so organizirali vodstvo po razstavi. Pokazalo se je, da je taka oblika posredovanja kulturnega izročila še najbolj učinkovita, zelo potrebna in pri obiskovalcih precej

zaželena. Za vodstvo po razstavi je bilo izredno zanimanje. Večinoma so ljudje spraševali, čemu so služili razstavljeni predmeti, zanimali so jih običaji, ki so bili s temi predmeti povezani. Pritegnile so jih zgodbe o španskih osvajanjih te dežele in o njihovem lovu na zlato. Razne legende in anekdote o bogovih in božanstvih so predstavljeno kulturo še najbolj približale.

Zaslugo, da so ljudje bolje spoznali staro kulturo Kolumbije, gre pripisati tudi filmom in seveda razlagi, ki je filme spremljala. Bili so prijetna popestritev in za mnoge bolj zanimivi kot razstava sama. Nekateri so na razstavo prišli predvsem zaradi njih.

teri so na razstavo prišli predvsem zaradi njih.

Toda vsem, ki so si želeli razlage, le ni bilo moč ustreči. Največkrat je bila v razstavnih prostorih taka gneča, da razlage niso mogli vsi slišati. Zaradi številnega odziva si nekateri tudi filmov niso mogli ogledati, kljub temu, da so bili na sporedu večkrat zapored. Torej so si morali kljub vsemu sodbo o tej kulturi ustvariti sami.

Tako je bilo na opisani razstavi. Kako pa je z drugimi? V tem muzeju organizirana vodstva po razstavah niso stalna praksa. Zato se pojavlja vprašanje: ali si druge kulture ne zaslužijo take pozornosti in ali je bilo na tej razstavi organizirano vodstvo samo zaradi lažje tehnične izvedbe prireditve? Druge kulture tudi niso deležne tolikšne reklame. Številni plakati so opozarjali na velik kulturni dogodek. Stalna obvestila po radiu in v časopisu so vabila obiskovalce, časopisni članki o razstavi so zanimanje še povečali. Zakaj za druge razstave zadošča samo skromno obvestilo? Ali ni s tem storjena krivica drugim kulturam, katerih simboli niso izdelani iz tako dragocene kovine?

Organizatorji so za to razstavo predvidevali množičen obisk in predvidevanja so se tudi uresničila. Ko je El Dorado za obiskovalce poslednjič zaklenil vrata, so si organizatorji po resnično napornem delu oddahnili in se sprostili ob misli, da je „reprezentativna razstava starih zlatih izdelkov iz Kolumbije“ presegla vsa pričakovanja. Katalogi, plakati, značke — skoraj vse je bilo razprodano, seštetli so denarni dobiček in se še enkrat z zadovoljstvom zamislili nad številom obiskovalcev, ki je nedvomno potrdilo pomembnost te prireditve. Muzejski delavci svoje delo običajno ovrednotijo s tem, da ugotovijo, koliko takih in podobnih razstav so organizirali. Ker je razstava najvidnejši kazalec njihovega dela, se zdi, da je organiziranje takih prireditev samo sebi namen in je glavnega dela konec že z otvoritvijo. Kako si ljudje razstavo ogledajo, kako jo razumejo, kakšen je njihov odnos do tuje kulture, ki jim jo razstava posreduje, na to se običajno ne pomisli. Pomembno je, da si razstavo ogleda čim več ljudi, da je podatek o številu obiskovalcev čim večji, drugo pa ni več važno.

Pomen razstave je večstranski, muzejski delavec pa je tisti, ki oblikuje in obenem širi obzorje obiskovalca in ne nazadnje naše kulture v celoti. Le s spremljanjem obiskovalčevega zanimanja bo strokovnjak vedel, kaj mora v tej smeri še storiti. S spremljanjem dialoga med predstavljeno kulturo in kulturo obiskovalca je moč poiskati pravi pomen razstave in ga tako tudi ovrednotiti. Tudi število obiskovalcev je lahko merilo za uspešnost prireditve, toda prav omenjena razstava je pokazala, da stvari vendarle ne gre jemati tako preprosto.

Večkrat je bilo slišati, da je treba izreči dobrodoščilo vsakemu znanju in napredovanju izobrazbe. O naši neuvrščeni politiki in o pomembnosti sodelovanja in

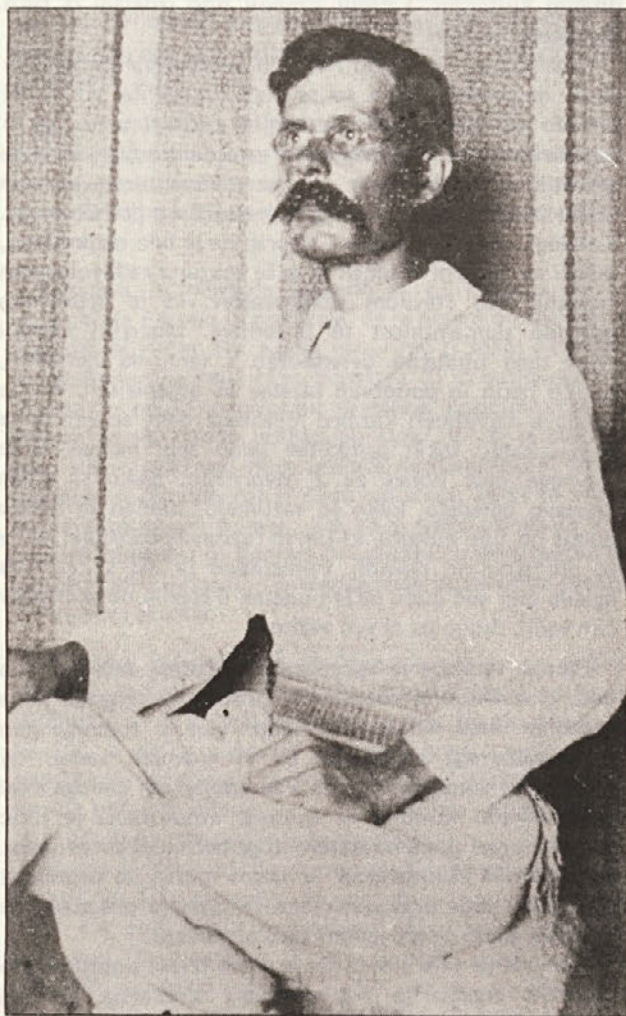
zblíževanja z državami v razvoju je bilo doslej že veliko povedanega in napisanega. Pridružili smo se tudi ideji Unesca, ki se uspešno zavzema za skupno naravno in kulturno dediščino vsega človeštva. S svojimi kulturnimi in zgodovinskimi spomeniki, ki so pod zaščito omenjene organizacije, želimo, da bi bila tudi naša kultura in zgodovina poznana svetu, da bi jo cenili, spoštovali in sprejeli kot del svetovne kulturne dediščine. Toda kje se končajo prizadevanja, da bi tudi naš človek spoznal in razumel tuje kulture? V času, ko svet postaja vse manjši in kulture, ki so nekdaj veljale za oddaljene, postajajo vse bližje, za našo družbo ni častno, da je na tem področju tako malo storjenega. V šolah za tako izobraževanje verjetno primanjkuje časa, prizadevanja nekaterih organizacij in posameznikov pa so okrnjena zaradi denarnih težav.

Kaj nam je povedal dialog med predstavljeno kulturo in kulturo obiskovalca, smo že povedali. Ljudje so z odnosom do razstave pokazali svoje obzorje, ki je rezultat okolja, v katerem živijo. Zato je razumljivo, da večinoma niso mogli dojemati izvirne kulture. Treba pa je povedati, da nerazgledanosti našega občinstva niso krivi samo ljudje, ki se ukvarjajo z muzejsko dejavnostjo, niti tisti, ki se kakor koli trudijo, da bi nam približali kulture drugih dežel. Mnogi si prizadevajo, da bi bilo stanje boljše. Torej je treba vzroke poiskati drugje.

Razstave, ki jih v Goričanah prireja Slovenski etnografski muzej, so zato še kako pomembne. Te skromne možnosti, ki so nam na voljo, pa bi se morda vendarle dalo nekoliko bolje izkoristiti.

MARKO MEGLIČ

ZGODOVINA ETNOLOGIJE V SLIKAH

IVAN BENIGAR, fotografiran 26. 12. 1924 v Argentini. V ozadju je verjetno ena od njegovih tkanin, ki jih je izdeloval na doma narejenih statvah. Lastnik doslej še ne objavljene fotografije je inž. Tihoraj Jelušič iz Opatije, kopija pa je v lasti Svetozara Gučka iz Ljubljane, ki se mu zahvaljujemo za prijazno sodelovanje.

*

*Ivan (Janko) Benigar was born in Zagreb on December 23, 1883 to Slovene parents. He died on January 14, 1950 in Argentina where he has lived since 1908. He has been a corresponding member of the Academy of Science in Buenos Aires. Because of his profound knowledge about the Araucanian Indians of Argentina among which he has lived, and because of his sober scientific approach he is one of our best experts on America. He wrote an archeological and ethnological work entitled *El problema del hombre americano* (Bahia Blanca, 1928) and published ethnological and linguistic papers entitled *El Concepto del tiempo entre los Araucanos*, *El concepto de causalidad entre los Araucanos*, *El concepto del espacio entre los Araucanos*, *Descripción de la Patagonia*, etc. On the occasion of the hundredth anniversary of his birth we publish the first (condensed) Slovene and English translation of his essay on the concept of time of the Araucanian Indians. It would be only right if a more extensive selection of his works were published in Slovene.*